

Az Európai Parlament közös munkacsoportjainak (intergroup) szerepe a periférikus térségek felzárkóztatásában

Dr. Brucker Balázs

Tudományos munkatárs, KRTK RKI DTO

MRTT XX. Vándorgyűlés

Budapest, 2022. október 6-7.

A 132294. számú „Kormányzati kihívások periférikus térségekben” projekt a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a K pályázati program finanszírozásában valósult meg.

FOGALMI KERET: CENTRUM vs. PERIFÉRIA AZ EU-BAN ÉS ITTHON

Centrum vs. Periféria:

- ❑ Centrum–periféria elméletek (Rokkan, Wallerstein...):
 - ❑ A centrumok fejlődése *autonóm és innovatív*
 - ❑ A perifériák fejlődése *függő és követő* jellegű
- ❑ A földrajzi megközelítési léptékek különbözőek (a világrégióktól a szűk lokalitásokig)
- ❑ Centrum vs. Periféria (EU) ≠ Centrum vs. Periféria (Magyarország)

FOGALMI KERET: CENTRUM vs. PERIFÉRIA AZ EU-BAN ÉS ITTHON

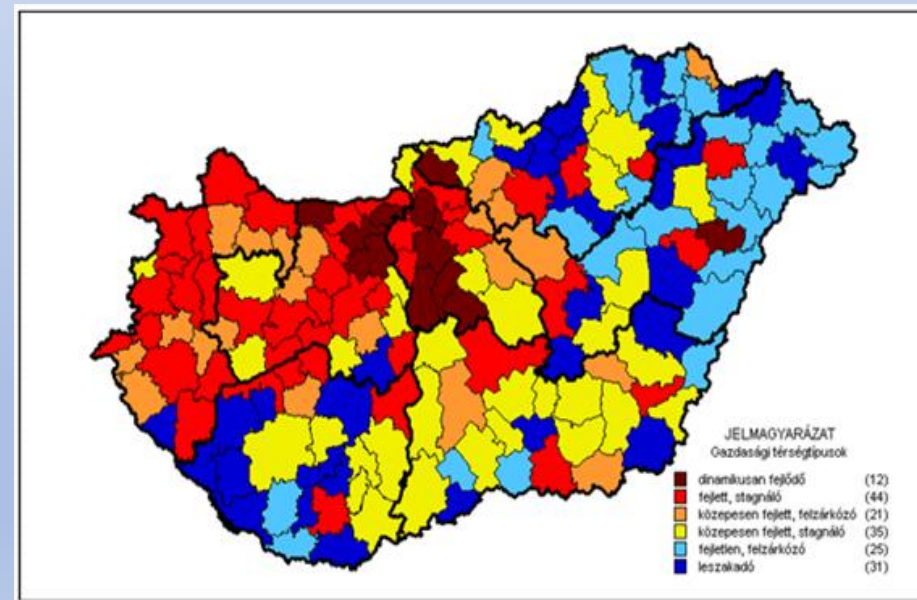
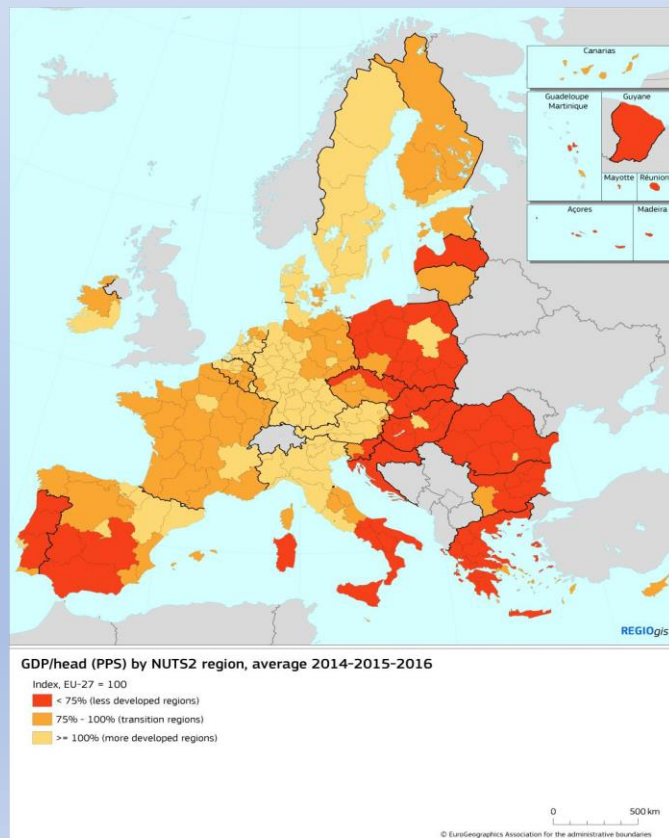
- ❑ Az EU perifériák sajátossága a „gazdasági fejlettség” alacsonyabb szintje + az európai támogatásoktól való függőség (Featherstone, Kazamias, 2001: 2.)
- ❑ Az uniós regionális politika korábbi szempontrendszere (perifériák):
 - ❑ *A fejlődésben elmaradott területek támogatása (az egy főre jutó GDP az EU-átlag 75%-a alatt):* Dél-Európa, Kelet-Európa, szigetek, legkülső régiók
 - ❑ *A ritkán lakott területek alkalmazkodásának támogatása:* Észak-Európa
- ❑ A kohéziós politika és eszközrendszere napjainkban egyre inkább az EU általános politikai és integrációs céljait szolgálja és nem a klasszikus területi szakpolitikát (területi kohéziós célok)

FOGALMI KERET: CENTRUM vs. PERIFÉRIA AZ EU-BAN ÉS ITTHON

Centrum vs. Periféria:

1. Regional Eligibility Map 2021–2027; forrás: European Commission
(<https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupMeetingDoc&docid=22870>)
2. Kistérségi területi különbségek Magyarországon (2013), forrás: MTA RKK ATI Debreceni Osztály

ELMÉLETI KERET: A REGIONÁLIS ÉS LOKÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS LEHETŐSÉGEI AZ EP-BEN

- ❑ Az EP-képviselők tevékenysége során a helyi/regionális kötődés tetten érhető – különösen a föderális és regionalizált államok EP-képviselőinél (O. Costa kutatásai)
 - ❑ Az EP-képviselők felszólalásainak 29%-a regionális problémát érint
- ❑ Európai Szabad Szövetség (politikai csoport: Greens/EFA): (etno)regionális pártok képviselete – hatékonyabb érdekérvényesítési lehetőség, mint függetlenként

European Free Alliance
in the European Parliament

ELMÉLETI KERET: A REGIONÁLIS ÉS LOKÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS LEHETŐSÉGEI AZ EP-BEN

Érdekérvényesítés az EU-ban:

- A lobbizás elfogadott és támogatott – ok: „menedzsment deficit” (korlátozott szakembergárda és szakértelem)
- Az uniós lobbizási szinterei:
 - Európai Bizottság
 - Európai Parlament (a Tanáccsal szinte egyenrangú társdöntéshozóvá vált)
- Informális érdekérvényesítési csatornák
- Brüsszeli érdekképviselői irodák (területi lobbizás)

ELMÉLETI KERET: A REGIONÁLIS ÉS LOKÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS LEHETŐSÉGEI AZ EP-BEN

Az európai parlamenti lobbizás legfontosabb szinterei:

- ❑ a parlamenti szakbizottságok,
- ❑ a közös munkacsoportok (intergroupok).

AZ EURÓPAI PARLAMENT KÖZÖS MUNKACSOPORTJAI (INTERGROUPOK)

□ DEFINÍCIÓ (Brucker B.):

A közös munkacsoportok olyan, a formalitás és az informális határán álló, különböző politikai csoportokhoz tartozó EP-képviselőket tömörítő, többnyire ideológiamentesen működő képviselői csoportosulások, amelyek valamely szakpolitikai, vagy más, hobbijellegű szakterület érdekeinek az uniós döntéshozatalba való becsatornázásával foglalkoznak.

AZ EURÓPAI PARLAMENT KÖZÖS MUNKACSOPORTJAI (INTERGROUPOK)

□ MŰKÖDÉSI JELLEMZŐK:

□ *Formalizáltság hiánya:*

- AZ EP-képviselők maguk döntenek, hogy részt kívánnak-e venni egy vagy több közös munkacsoport tevékenységében, illetve ha igen, melyikében
- Nem az EP szervei → nem az EP hivatalos álláspontját képviselik

□ *Specializáció:* az egyes csoportok meghatározott szakpolitikai részterülettel foglalkoznak (pl. állatvédelem, kisebbségügyek, nagyvárosok)

□ *Apolitizáltság:* a tagok háttérbe szorítják csoportidentitásukat és az elérendő szakpolitikai célokra koncentrálnak

□ *Külső (EP-n és általánosságban az EU-n kívüli) szervezetek és személyek bevonása:* lobbiszervezetek, az Európai Bizottság releváns főosztályai (DG REGIO), Régiók Bizottsága stb.

A KÖZÖS MUNKACSOPORTOK EGYSZERRE A KÜLSŐ LOBBI (érdekérvényesítő szervezetek) ÉS A BELSŐ ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS (EP-képviselők) TEREPEI.

AZ EURÓPAI PARLAMENT KÖZÖS MUNKACSOPORTJAI (INTERGROUPOK)

☐ ÉRDEKÉRÉVÉNYESÍTŐ KÉPESSÉG:

☐ *Procedurális tengely (eljárások kiaknázása):*

→ ESZ szerint meghatározott számú EP-képviselő támogatására (5–10%) van szükség bizonyos esetekben

(saját kezdeményezésű jelentésekhez módosítás akkor terjeszthető elő, ha az EP-képviselők 10%-a támogatja a módosító indítvány benyújtását)

☐ *Parlamenti funkciókhoz kötődő tengely:*

→ a közös munkacsoportok ülésein kialakított álláspont becsatornázása a munkacsoportban részt vevő befolyásos politikusok révén

☐ *Intézményi tengely:*

→ a közös munkacsoportok ülésein kialakított álláspontok más intézményekbe történő becsatornázása: írásbeli + szóbeli választ igénylő kérdések

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- ❑ TERÜLETI KÉRDÉSEK KÉPVISELETÉVEL FOGLALKOZÓ KÖZÖS MUNKACSOPORTOK (INTERGROUPOK):
 - ❑ *A) egy adott földrajzi terület érdekeinek képviseletével foglalkozó közös munkacsoportok*
 - ❑ Balti Európa Intergroup (*korábbi ciklusokban*)
 - ❑ Atlanti Part Intergroup (*korábbi ciklusokban*)
 - ❑ *B) meghatározott ágazati kihívással szembenező területek képviseletével foglalkozó közös munkacsoportok*
 - ❑ Városok Intergroup
 - ❑ Vidéki, hegyvidéki és távoli területek (RUMRA), valamint intelligens falvak Intergroup
 - ❑ SEARICA (Tengerek, folyók, szigetek és part menti területek) Intergroup
 - ❑ [Hagyományos kisebbségek, nemzeti közösségek és nyelvek Intergroup]

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- TERÜLETI KÉRDÉSEK KÉPVISELETÉVEL FOGLALKOZÓ KÖZÖS MUNKACSOPORTOK (INTERGROUPOK):
 - Centrumterületek érdekképviselése:
 - Városi Intergroup
 - Perifériák érdekképviselése:
 - RUMRA Intergroup
 - SEARICA Intergroup

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- A PERIFÉRIÁK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOKJAIBAN) (esettanulmány (1)):
 - *Balti Stratégia*
 - 2005: Balti Stratégia Munkacsoport – vezetője: Toomas Hendrik Ilves, a Balti Európa Intergroup tagja
 - A Balti Stratégia Munkacsoport ülésén kidolgozott anyag megvitatásra került: A képviselői csoportosulás tagjai végül a 22 oldalas anyagot dolgoztak ki, amelyben áttekintették a Balti-tenger környezeti állapotában mutatkozó nyugtalanító tüneteket, a fokozódó veszélyforrásokat (új orosz olajkikötők létesítése, intenzívebbé váló tankerforgalom, korszerűtlen atomerőművek közelsége), a térség versenyképességében mutatkozó hiányosságokat (kicsiny belső piac, alrégiók közötti jelentős fejlettségbeli különbségek, a kereskedelmi tranzakciók nehézkessége az eltérő eljárások miatt).

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- A PERIFÉRIÁK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK) (esettanulmány (1)):
 - *Balti Stratégia*
 - Az ajánlások alapján az EP Külügyi Bizottsága saját kezdeményezésű jelentést dolgozott ki.
 - Egy szakbizottság: 6 saját kezdeményezésű jelentés / év
 - A saját kezdeményezésű jelentéshez szükséges támogatás megszerzéséhez nagy segítség volt, hogy a Balti Európa Közös Munkacsoportban részt vevő EP-képviselők közül többen tagsággal rendelkeznek a Külügyi Bizottságban, Toomas Hendrik Ilves pedig a kérdéses bizottság alelnöke. A saját kezdeményezésű jelentés napirendre tűzésében az illetékes parlamenti bizottságnak a szakbizottsági elnökből (és adott esetben alelnökökből) és a szakbizottsági koordinátorokból (az ún. szakbizottsági „frakcióvezetők” vagy más néven csoportkoordinátorok) álló vezető testülete dönt.

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- A PERIFÉRIÁK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK) (esettanulmány (1)):
 - *Balti Stratégia*
 - A stratégia kidolgozója (előadó): Alexander Stubb finn EP-képviselő, a Balti Európa Intergroup tagja
 - Stubbnak lehetősége volt a közös munkacsoport ülésén kidolgozott stratégiát becsatonázni az európai parlamenti döntéshozatalba.

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- A PERIFÉRIÁK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK) (esettanulmány (2)):
 - *Az EP állásfoglalása a vidéki, hegyvidéki és távoli területek sajátos szükségleteinek kezeléséről (2018)*
 - A RUMRA Intergroup (29 tag) szerepe:
 - A jelentéstervezet megvitatása a közös munkacsoport ülésén
 - Módosító indítványok megfogalmazása
 - A módosító indítványok beterjesztéséhez szükséges támogatás biztosítása

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- A PERIFÉRIÁK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPJAIBAN):
 - Az EP-képviselők általánosságban – elméletileg – nem egy adott térség érdekeit képviselik, azonban ez mégis igen gyakran előfordul
 - A közös munkacsoportok (intergroupok) szintjén láthatóan elkülönül a centrum ill. a perifériák problémáinak kezelése

A CENTRUM- vs. PERIFÉRIA-ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPOK)

- A PERIFÉRIÁK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAIBAN (INTERGROUPJAIBAN):
 - EP-képviselőkkel készített strukturált interjúk alapján:
 - Elméletben centrum és a periférikus térségek érdekeinek képviseletére hasonló lehetőség nyílik, de:
 - a nemzeti választási listákat az adott nemzeti párt vezetősége dolgozza ki – centrum: jobb kapcsolati tőke, a perifériák képviselőinek kisebb az esélye az EP-be való bekerülésre
 - az informális érdekvérvényesítési csatornák miatt a centrum EP-képviselői nagyobb kapcsolati hálóval rendelkeznek
 - az EU-s kohéziós politika a területi kohéziót erősítése helyett az uniós versenyképesség megerősítését szolgálja (ezzel összhangban: lisszaboni folyamat részeként: „régiók Európája” HELYETT „régiók és városok Európája”)

KÖSZÖNÖM SZÉPEN A FIGYELMET!
(brucker.balazs@krtk.mta.hu)

